

Praktijkvoorbeeld gemeente Groningen bij Verkenning beheren omgevingsplanlocaties

Inhoud

Werkwijze wijzigen omgevingsplan	3
Samenwerking	3
Software	3
De plansoftware van IAM4	3
De Beleidsboxx van Gemboxx	4
Open Cities Map (OCM) van Bentley	4
GeoDatabase	4
GeoServer.	4
Database	4
Versiebeheer	4
Tot slot	4
Ook een praktijksituatie delen?	5

Werkwijze wijzigen omgevingsplan

- Gemeente Groningen, Marieke Colstee, 20-12-2024
- Plansoftware: IAM4-plansoftware (IAM4), Beleidsboxx (Gemboxx)
- Processoftware: CAD/GIS-software: Open Cities Map (Bentley), GeoDatabase (The People Group i.o.v. IAM4), GeoServer (Open Source)

Samenwerking

In het proces van het wijzigen van het omgevingsplan wordt er veel samengewerkt tussen de planjuristen en de GIS-medewerkers. Er wordt veel gezamenlijk overlegd en afgestemd. Dit geldt voor zowel de reguliere wijzigingen als ook voor het gebiedsgericht uitrollen van het omgevingsplan. Daarnaast wordt er ook samen opgetrokken in het optimaliseren van de processen, werkwijze en de bijbehorende software.

Deze processen en werkwijzen willen wij gaan borgen in een gezamenlijk op te stellen en te beheren handboek. Dit handboek moet zorgen voor een uniforme werkwijze. Binnen de Beleidsboxx vindt ook de belangrijkste communicatie plaats tussen de planjurist en de GIS-medewerker. Door deze communicatie via de Beleidsboxx te laten plaatsvinden, zijn afspraken geborgd voor overdracht richting andere collega's, maar ook voor het archief.

Aanpak wijzigen omgevingsplan

Wij hebben gekozen voor het werken met een bundelingsproces. Dit betekent dat wij werken met verschillende initiatieven die maximaal drie keer per jaar gebundeld worden in één wijzigingsbesluit. Een initiatief is een voorstel voor een wijziging dat uitmondt in een regelvoorstel en één of meer locaties. Tijdens het proces kunnen meerdere versies van locaties zijn ontstaan door o.a. participatie, vooroverleggen en interne afstemmingen.

Als het regelvoorstel akkoord is, worden de regels en de juiste versie van de locaties opgeleverd voor de bundeling. In deze bundeling worden de initiatieven verzameld en vergeleken op overlap en verenigbaarheid. Pas daarna wordt het ontwerp-wijzigingsbesluit opgesteld. Het doel van deze aanpak is om te voorkomen dat er conflicten ontstaan tussen de regels en locaties. Daarnaast maakt deze aanpak het parallel wijzigen beheersbaar en voorkomt het overbelasting van de kanalen binnen de organisatie.

Software

In Groningen werken wij met software geleverd door IAM4. Dit op basis van een doorlopen aanbesteding. De IAM4 suite bestaat uit verschillende onderdelen geleverd door IAM4 zelf, maar ook door onderaannemers. Onder deze suite vallen de volgende applicaties.

De plansoftware van IAM4

Dit is de primaire software van de planjuristen. Ze gebruiken die voor o.a. het aanmaken van regels, beheren van de regels, het koppelen van annotaties aan locaties.

De Beleidsboxx van Gemboxx

Dit is een applicatie waarin door zowel de juristen als de GIS-medewerkers wordt gewerkt. De Beleidsboxx wordt gebruikt als procesapplicatie en voor communicatie, maar ook voor validatie, publicatie richting het DSO en voor archivering naar de e-Suite.

Open Cities Map (OCM) van Bentley

OCM is een Geografisch Informatie Systeem (GIS) dat extra functionaliteiten toevoegt aan de CAD mogelijkheden van Microstation. Dit wordt gebruikt in combinatie met een omgevingsplan-module van The People Group. Deze module wordt in OCM gebruikt door de GIS-medewerkers om locaties te tekenen, metagegevens toe te voegen, te valideren, te koppelen aan GIO en het wegschrijven naar de GeoDatabase.

GeoDatabase

In deze GeoDatabase worden de in OCM aangemaakte locaties opgeslagen en gearchiveerd incl. versie-aanduiding. Deze keuze is gemaakt voorafgaand aan de aanbesteding, o.a. omdat wij de GIO's wilden ontsluiten via CAD- of GIS-omgeving t.b.v. derden. Het beheer van alle losse locaties vindt dus in ons geval níét plaats in de plansoftware, maar in de GeoDatabase. Via een API wordt de juiste locatie omgezet naar GML. Deze GML wordt ingeladen in de plansoftware en als GIO gekoppeld aan de tekst van de juridische regel (OP-annotatie) en ook daar als GML gearchiveerd. In de plansoftware wordt vanuit de GML ook de gebiedengroep met gebieden voor de locaties aangemaakt (OW-annotatie).

GeoServer.

Voor het aanmaken van webservices, zoals WMS en WFS.

Database

Zoals uit bovenstaande duidelijk wordt gebruiken wij voor de opslag van alle losse locaties een GeoDatabase. Dit is ook een van de uitgangspunten geweest voorafgaand aan de aanbesteding. Wij zien veel voordelen bij het gebruiken van een database zoals bijvoorbeeld: het beheren van locaties, versie beheer kunnen toepassen, aanmaken van locatiegroepen en het kunnen zoeken en filteren op basis van toegevoegde metagegevens.

Versiebeheer

Belangrijk punt voor ons is dat wij met de GeoDatabase metagegevens aan de locaties kunnen toevoegen. Hierdoor kunnen wij o.a. op de locaties versiebeheer toepassen. Een belangrijk onderdeel daarvan is de processtatus. Wij kennen in hoofdlijnen 3 verschillende statussen voor de locaties. Dit zijn:

- Schets- en werk versies: deze kunnen verwijderd of gewijzigd worden.
Handmatig kunnen deze worden vastgezet voor verwijdering.
- Gebruikte versies: deze kunnen niet meer verwijderd maar nog wel gewijzigd worden.
- Gepubliceerde versies: deze kunnen niet meer verwijderd en gewijzigd worden.

Tot slot

Bovenstaande is hoe wij in theorie werken en willen werken. Om te zien hoe dit zich vertaalt naar de praktijk, is het aan te raden de [online sessie over het beheren van omgevingsplanlocaties](#) terug te kijken. Het eerste gedeelte van de opname bevat een iets uitgebreidere beschrijving van hetgeen hierboven staat. Vanaf minuut 15 is de praktijksituatie te bekijken.

Verder zullen wij nog veel moeten testen, oefenen en ervaring opdoen in de praktijk. Op basis hiervan zullen wij onze werkwijze, processen en software moeten aanpassen om op die manier tot een zo optimaal mogelijke manier van (samen)werken te komen.

Ook een praktijksituatie delen?

Wilt u een praktijksituatie van uw gemeente delen? We ontvangen ze graag via omgevingswet@vng.nl.

De praktijkvoorbeelden zijn bedoeld om ervaringen te delen en om eventueel als inspiratie te gebruiken. Ze zijn niet bedoeld om een voorkeur voor werkwijzen en inrichting te verwoorden. Elke beschrijving geeft de inzichten van die gemeente weer en valt onder haar verantwoordelijkheid.

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93

info@vng.nl

juni 2025